

ಜಯಂತ ಕಾಯ್ದಿಣಿಯವರ 'ಗಾಳಿಯೇ ನೋಡು ಬಾ' ಕವಿತೆಯ ವಿಮರ್ಶೆ

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಹೆಗಡೆ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಬೀಳಗಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚರಾಚರಗಳು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕಾಡಿದ ಬಗೆ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಭೂತವಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗವು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸ್ಥಾನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ. ಪಂಚಭೂತಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಒಡಲುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವಂತೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಮಾನವನ ಹೃದಯದ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಆಹ್ಲಾದಿಸಿ ಆಹ್ಲಾನಿಸಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳ ಘನವಾದ ಪರಂಪರೆಯೇ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿದೆ. 'ಕಡಲಿಗೆ ಬಂತು ಶ್ರಾವಣಾ: ಕುಣಿಧಾಂಗೆ ರಾವಣಾ: ಕುಣಿದಾವ ಗಾಳಿ: ಭೈರವನ ರೂಪತಾಳಿ' ಎಂದು ಗಾಳಿಯನ್ನು ಭೈರವನಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಹಾಡಿದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಗಾಳಿಯೊಂದಿಗಿನ ಅದ್ವೈತದ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಶ್ರಾವಣದ ಆವರಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆನಂದಿಸಿದವರು. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು 'ಇಳೆ ನಿಮ್ಮ ದಾನ; ಬೆಳೆ ನಿಮ್ಮ ದಾನ; ಸುಳಿದು ಸೂಸುವ ಗಾಳಿ ನಿಮ್ಮ ದಾನ' ಎಂದು ಹಾಡಿ ಗಾಳಿಯೊಂದಿಗಿನ ತಮ್ಮ ಸಾವಯವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ನೀರು, ಆಕಾಶ ಎಂಬ ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದದ್ದು ಕೂಡ ಗಾಳಿಗೇ. ಗಾಳಿಯೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಂಚಭೂತಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ ಮೈತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಜನ್ಮತಾಳಿರುವಂತೆ ಕಂಡರೂ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ಧ್ಯಾನವಾಗಿ ಗಾಳಿಗೊಂದು ಅನನ್ಯ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಬೀಸಿದರೆ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಸುಳಿದರೆ ತಂಗಾಳಿ, ಮೀರಿದರೆ ಸುಂಟರಗಾಳಿ, ಬೀರಿದರೆ ಕುಳಿಗಾಳಿ ಹೀಗೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವಾಗಿ ಒಡಲುಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಒಡಲುಗೊಂಡವರ ಜಗನ್ನಾಟಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಯಾವಿ, ಈ ಗಾಳಿಯೆಂಬ ಆವಿ. ಮೊದಲೇ ಕೈಗೆ ಸಿಗದ ಈ ಗಾಳಿಯೆಂಬ, ಗಿರಕಿಯಾಡಿಸುವ ಗಿರಾಕಿಯನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಆತ್ಮದೊಳಗಿಳಿಸುವ ಕವಿ ಕಾಯ್ದಿಣಿಯವರ ಸಾಹಸ ಬಣ್ಣಿಸಲಸದಳ. ಈ ಗಾಳಿಯೆಂಬ ಅಭಂಗದ ಗೂಳಿಯು ಸಮಕಾಲೀನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಕವಿಯರ್ಥ ಜಯಂತ ಕಾಯ್ದಿಣಿಯವರನ್ನೂ ಕಾಡದೇ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ಸಂಚಾರಿ' ಚಲನಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ 'ಗಾಳಿಯೇ ನೋಡು ಬಾ...' ಗೀತೆಯೇ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಾಡುಗಬ್ಬ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೇ ಹೀಗೆ-

'ಗಾಳಿಯೇ ನೋಡು ಬಾ ದೀಪದ ನರ್ತನ

ರಾತ್ರಿಯೇ ನೀಡು ಬಾ ಮಾಯದ ದರ್ಪಣ'

ಕಾಲನಂತೆ ತಣ್ಣಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಕವಿಯಿಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾನಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭವೇ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಶುಭಸಮಾರಂಭವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರನ್ನು ಕರೆದು ಸಂಭ್ರಮಿಸುವಂತೆ ಕಾಯ್ದಿಣಿಯವರು ಗಾಳಿಗೊಂದು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ದೀಪದ ನರ್ತನವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಎನ್ನುವುದೇ ಕವಿತೆಗೊಂದು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ರಕ್ತನ ಕೈಗೆ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕವಿಯ ಚತುರತೆಯೂ ಈ ಸಾಲಿನ ಹಿಂದಿರುವುದು ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಿದೆ.

ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಕಾಣದ ಕೈಗಳ ಧೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ ನವೋದಯ ಸಂದರ್ಭದ ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕವಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರು
ದೀಪವು ನಿನ್ನದೆ, ಗಾಳಿಯು ನಿನ್ನದೆ,
ಆರದಿರಲಿ ಬೆಳಕು
ಕಡಲು ನಿನ್ನದೆ, ಹಡಗು ನಿನ್ನದೆ,
ಮುಳುಗದಿರಲಿ ಬದುಕು

ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಳಿಯ ಸಹಜ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ ಈ ಸಾಲುಗಳು ಗಾಳಿಯ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮನ್ನೂ ವಿನೀತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಗಾಳಿಯ ಇಂತಹ ಸತ್ಯದ ಅರಿವಿದ್ದೇ ಜಯಂತ್ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರು ಕವಿತೆಗೆ ಮುಕುಟವೆಂಬಂತೆ ಈ ಸಾಲನ್ನು ಕೆತ್ತಿರುವುದು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಅಪ್ರತಿಮ ಕಾವ್ಯೋದ್ಯೋಗದ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಕವಿ ಹೆಣೆದಿರುವ ಅಖಂಡ ರೂಪಕ. ಎಡೆಬಿಡದೇ ಕಾಡುವ ಸಲ್ಲದ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆ ಕಾಮನೆಗಳೆಂಬ ಕೊಂಡೆಯರನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಸಂತೈಸಿ ಎಲ್ಲ ಸವಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅದ್ವೈತವಾಗಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣುಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಧನ್ಯತೆಯ ದಾಸರಾಗಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಆಯಾಮ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯವಾಗಿ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಧಿಗೂ ನಿಲುಕದಂತೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಲುಮೆಯ ಬೆಳಕನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಂಡು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿಬಿಡು ಎಂದು ಪ್ರೇಮಾರಾಧನೆಗಾಗಿ ಗೆಳೆಯ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯ ಆಯಾಮವು ಮಗದೊಂದೆಡೆಗೆ ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಜನ್ನ ಹೇಳುವಂತೆ ಪೊಸ ಬಾಸಿಗವನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಾಡಿ ಹೋಗದಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಡಿಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿರುವ ಈ ಗೀತೆಯೊಳಗಿನ ಒಲುಮೆಯ ಪೂಜೆಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಉಸಿರು, ಹೃದಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಪ್ರಾಣ, ಸುಧೆ, ಸಾವು, ನೆರಳು, ಅಗಲಿಕೆ, ನೋವು, ಸರಸ, ವಿರಸ, ಚೆಲ್ಲಾಟ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಸೂತಕದ ಕ್ಲಿಷ್ಟಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಒಲುಮೆಗೊಂದು ನವನವೀನ ಅಲೋಚನೆ ಆಲಾಪನೆಯನ್ನು, ವರದಿಗಾರಿಕೆ-ಚಂದಾದಾರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಕವಿ ಜಯಂತ್ ಅವರದು ಚಲನಚಿತ್ರ ಗೀತಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೊಂದು ತಮ್ಮದೇ ಅಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಉದಾತ್ತ ಮಾದರಿಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲೇಬೇಕು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಮುಗಿಲ ಮಾರಿಗೆ ರಾಗರತಿಯೆಂದು ಹಾಡಿದರೆ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರು 'ಈ ಸಂಜೆ ಯಾಕಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹಾಡಿ ಪರಂಪರೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಜಾಡನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆ. ಎಸ್.ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್ ರವರು 'ಸಂಜೆ ಐದರ ಮಳೆ' ಎಂದು ಹಾಡಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದರೆ, ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರು 'ಮಳೆ ನಿಂತು ಹೋದ ಮೇಲೆ' ಎಂದು ಹಾಡಿ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ ಧರೆಗಿಳಿದು ವಿರಮಿಸಿದ ನಂತರದ ವಿರಹದ ಜಗತ್ತಿನೆಡೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೇಮದ ಮಾಧುರ್ಯದ ಬನಿಯನ್ನು ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಸವಿಯಲು ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು (ಪದ + ಅರ್ಥ) ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಸೃಜಿಸುವ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಗೆ ಮರುಳಾಗದವರೇ ಇಲ್ಲ. ವರ್ತಮಾನದ ಯುವಜನಾಂಗದ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಯುಗದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಕವಿಯ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಕಾವ್ಯಕೃಷಿ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆಯೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾಯಾಲೋಕವೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ 'ಗಾಳಿಯೇ ನೋಡು ಬಾ' ಗೀತೆಯೇ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು 'ಓ ಆಜಾರೆ' ಎಂದು ಕರೆದು ನುಡಿತೋರಣದ ಮುಖೇನ ಅದಕ್ಕೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ ದಿರಿಸು ಹಾಗೂ ಅವತಾರಗಳೆರಡನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಪುನರ್ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಕವಿಯೆಂದೇ ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಕಾವ್ಯ ವ್ಯಾಮೋಹವು, ವರ್ತಮಾನದ ಸಂಚಲನ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿರುವುದು ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಂತಾಗಿದೆ. ಅಜ್ಞಾನ, ಅಂಧಕಾರಗಳೆಂದರೆ ಭಯಭೀತರಾಗಿ ದಿಕ್ಕಿಡುವವರ

ಕೈಗೆ ಮಾಯದ ದರ್ಪಣವನ್ನು ನೀಡಿ ನಿಜದೊಲುಮೆಯ ಪೂಜಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ದೀಕ್ಷೆ ನೀಡುವ ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯಭಕ್ತಿ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಸಕಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕಮ್ಮಟವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದೆಯಲ್ಲಿ. ರಾಗಂರವರು 'ಕಪಟನಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ದಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಕಾಯ್ಮಣಿಯವರು ಹಾಡಿದ ಒಲವಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಮೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ಕಾಕತಾಳೀಯವೇನೂ ಅಗಿರಲಾರದು. ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳು ಒಲವಿನಂತೆ ಸದಾ ಸರಳವಾಗಿ ದಕ್ಕದ ಈ ಜಗತ್ತಿನಂತರಂಗದ ಅಲೆಗಳು. ಈ ಭೃಂಗಗಳನ್ನರಸಿ ಹೊರಟ ಕವಿಗೆ

ನಿನ್ನಂತೆ ಕಾಡಿಲ್ಲ ಇನ್ನಾರು ನನ್ನ

ನಿನ್ನಿಂದ ಈ ಪಾಡು ಇನ್ನೊನು ಚನ್ನ

ಎಂದೆನಿಸಿರುವುದು ಸಹಜ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ 'ಆತ್ಮಸಾಂಗತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀ ಎನಗುಂಟು' ಎಂದು ಹಾಡಿರಬೇಕು. ನೀನು ಎನ್ನವುದಿಲ್ಲ ವ್ಯಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಕಾರ್ಯಕಾರಣವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಲುಗಳು ಪ್ರೇಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ನಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ನಲುಮೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದಂತಿದೆಯೆನ್ನುವುದೇ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಡುವಿಕೆಯು ಪ್ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಮಾಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನನುಭವಿಸಿದೆ. ಕವಿ ಜಯಂತರು ಇದನ್ನೇ ತಮ್ಮ 'ಅನಿಸುತಿದೆ ಯಾಕೋ ಇಂದು' ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ 'ಆಹಾ! ಎಂಥ ಮಧುರ ಯಾತನೆ' ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದುವರೆದು 'ಕೊಲ್ಲು ಹುಡುಗಿ ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ' ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳ ಹಿಂದಿರುವುದು ಕೂಡ ಇದೇ ಕಾಡುವಿಕೆಯ ಬಯಕೆ. ಕಾಡುವಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಸುಖವನ್ನು ಒಲವಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಂಠದಿAದಲೇ ಒಮ್ಮೆ ಆಲಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಚಿಗುರನ್ನಂಡ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಇಂಪಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕವಿತೆ ತರ್ಕಬದ್ಧ ಪ್ರಾಕೃಲ್ಪನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದೇ ಕವಿಯ 'ಮಳೆ ನಿಂತು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಹನಿಯೊಂದು ಕಾಡಿದೆ' ಎಂಬ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಾಡುವಿಕೆ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಹರಿದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಸಂಚಾರಿ ಮನ ಸೆರೆಯಾದ ಕ್ಷಣ

ಎದೆ ಗೂಡಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೋದಯ

ಸದಾ ಸಂಚಾರಿಯಾಗಿರುವ ಮನವೆಂಬ ಮರ್ಕಟವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಕೈಂಕರ್ಯ ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಒಲವು ಹೇಗೆ ಧ್ಯಾನವಾಗಬಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು ನಟಿಸಿ ತೋರುವಂತಿರುವ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೋದಯದ ಬೆಳಕೂ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಕುವೆಂಪುರವರ 'ಸೂರ್ಯೋದಯ ಚಂದ್ರೋದಯ ದೇವರ ದಯೆ ಕಾಣೊ' ಎಂಬ ಸಾಲನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವರ ಭಾಗ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ ಚಂದ್ರೋದಯವು ಇಲ್ಲಿ ಹೃದಯವೊಂದು ಒಲುಮೆಯೊಳಗೆ ಸೆರೆಯಾಗುವ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಬೆಳಕಾಗಿದೆ. ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಚಕೋರಿಯಂತಾದರೆ ಸಾಕು, ಪ್ರೇಮದಿಂದುದಿಸುವ ಈ ಆತ್ಮಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಲು.

ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಾಗ ಚಂದ್ರೋದಯವಾಗುವುದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಆದರೆ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮನವೊಲಿದು ಸೆರೆಯಾದಾಗ ಅದು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಕವಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ವೈರುಧ್ಯದ ಚಮತ್ಕಾರೋಕ್ತಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಬಂಧನವೇ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅಪೂರ್ವ ಅದ್ವೈತದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಸಮ್ಮೋಹನಗೊಳಿಸುವಂತಿದೆ. ಬಿಡುಗಡೆಯೇ ಬಂಧನವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಕಾವ್ಯಲೋಕ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಗಮನ ಪದ್ಧತಿ. ಈ ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮರುರೂಪಿಸುವ ನಿಗಮನ ಪದ್ಧತಿ ಕವಿಯದು. ಚಂದ್ರೋದಯವು ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಮಣೀಯವಾದುದು. ಹಿಂದೆ ಈ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದೊಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಕಾವ್ಯಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಲ ಹರಿದುಹೋಗಿದೆ. ಆದರೂ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೆಂಬಂತೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಇಂತಹ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ

ಸೂರ್ಯೋದಯ ಚಂದ್ರೋದಯಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸಹೃದಯರನ್ನು ಮುದಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕವಿ ಜಯಂತರ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೋದಯವೊಂದು ಪ್ರೇಮೋತ್ಸವದ ರೂಪಕ. ಒಲವಿನ ಮಹಾನವಮಿಯ ಉದ್ದೀಪಕ.

ಸಿಹಿಯಾದ ಅಲೆ ಶುರುವಾದಾಗಲೇ

ನಿಜ ಸಂಗಾತಿ ನೀನಾದೆಯೆ

ಕನಸು ತಾಜಾ ಇದೆ

ನನಸು ಬೆರೆಸೋಣ

ಅದೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣ .....

ಸಿಹಿಯನ್ನೇ ಆರಾಧಿಸುವುದು ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥ. ಕಟ್ಟಿದ ತಾಜಾ ಕನಸುಗಳನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಧರ್ಮಾರ್ಥ. ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಸತಿಪತಿಗಳೊಂದಾಗಿರುವುದೇ ಹಿತವಾಗಿರುವ ಭಕ್ತಿಯ ಪರಮಾರ್ಥ. ಇದು ಪಂಪನ 'ಬೆಳಗುವೆನಿಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕಮನ್ ಅಲ್ಲಿ ಜಿನಾಗಮಂ ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನು ಒಲವಿನ ಲೌಕಿಕದಿಂದ, ಅದೇ ಅನುರಾಗದ ಆಗಮಿಕದತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯಬಲ್ಲ ಸೆಳಕಾಗಿ ಈ ಸಾಲುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ವ್ಯಾಮೋಹದ ಆತ್ಯಂತಿಕತೆಯೇ ಭವದೊಳಗಿನ ಯೋಗದ ಆದಿಬಿಂದು ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯವತಾರ ಈ ಕವಿತೆಯದ್ದು. ಬದುಕು ಸಿಹಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಸೆಳೆತಕ್ಕೊಳಗಾದವರೇ. ಅದು ಪ್ರೇಮಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಾಂಗತ್ಯವಿರಬಹುದು; ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಂಡ ಸೈಕಲ್, ಕಾರು ಸೇರಿ ಥಳುಕು ಬಳುಕಿನ ಲೋಕದ ಚರಾಚರಗಳ ಜೊತೆಗಿನ ಸ್ನೇಹವಿರಬಹುದು; ಹೊತ್ತು ಮೆರೆಸಿದ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಹೆತ್ತು ಸಲುಹುವ ಮಗುವಿನ ಮೇಲಿನ ಮಮತೆಯಿರಬಹುದು ; ಗಿಡ, ಮರ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ ಹೀಗೆ ಎದುರಾದ ಸಕಲತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸತನವನ್ನು ಕಂಡು ಘನೀಭವಿಸಿಕೊಂಡ ಅನುರಾಗವಿರಬಹುದು ಹೀಗೆ ಲೋಕೋ ಭಿನ್ನ ರುಚಿಗೆ ಹೊಂದುವ ಹಾಗೆ ಒಲವಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬದುಕು ಅಮೃತವಾಗಿಯೇ ದಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಕಾಯ್ದಿಣಿಯವರ ಕಾವ್ಯಕನ್ನಿಕೆಗೂ ಆ ಸಿಹಿಯು ಅಲೆಯಾಗಿ, ಒಲಿದವನಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಹೆಸರನ್ನು ಸಹ ಮರೆವಂಥ ಭಯ

ಇದು ಏನಿಂಥ ಆಕರ್ಷಣೆ

ಮರುಳಾದಾಗಲೇ ಮರುಜನ್ಮವಿದೆ

ಬಿಗಿ ಮೌನಾನೆ ಸಂಭಾಷಣೆ

ಒಗಟು ಒಂದಾಗಿದೆ

ಜೊತೆಯ ಬಿಡಿಸೋಣ

ಅದೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣ

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದಿಢೀರಾಗಿ ಒಲವು ತರುವ ನಡುಕ ಅಂಥಿಂಥಹುದಲ್ಲ. ಮರೆವು ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಮೈಮನಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಮರೆಸುವುದು ಒಲವಿನ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಕವಿಯು, ಇಂತಹ ಮರೆಯುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮರುಳಾಗುವಿಕೆಗಳೇ ಪ್ರೇಮಾರಾಧಕರ ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆಯೆಂಬ ಒಲವಿನ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನೂ ಹಾಡಾಗಿ ಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಜ ಮೋಹ- ವ್ಯಾಮೋಹಗಳ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನ ಮಾಡಿ ಮುಗ್ಧತೆಯ ಮರುಳನ್ನೆಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ನಿಜದೊಲುಮೆಯ ದರ್ಶನಾನಂದವನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅನುರಕ್ತಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಲೋಕ. ಹಾಗೆಂದು ಇದೇನು ಫ್ಲೇಟೋ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕವಿ- ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರೇಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕವಿ-ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಮರುಜನ್ಮವಾಗಿ ಕಣ್ಣುತೆರೆದಾಗ ಮರುಳಾದವರು ಈ ಲೋಕದೊಳಗಿನ ಅನಭಿಷಕ್ತ ದೊರೆಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯ. ಹೌದು. ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆಯೂ ಒಲವಿನಂತೆ ಒಂದು

ಮರುಳಾಗುವಿಕೆಯೇ. ಇದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ ಕವಿಗೆ ಮರುಜನ್ಮ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರೇಮಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕವಿ-ಕಲಾವಿದರಿಗೂ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರೇಮಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನವನವೋನ್ಮೇಷಶಾಲಿ ಕವಿಯೆಂದರೆ ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರು. ಮೌನವನ್ನೂ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಕುಸುರಿ ಕಾವ್ಯಕಲೆ ಕವಿ ಜಯಂತರದು. ಇದೇ ಮೌನ ಒಲವಿನಾರಾಧಕರ ತಪಸ್ಸೂ ಹೇಗಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ. ಬಿಗಿಮೌನವನ್ನೂ ಮಾತಾಗಿಸುವ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಅಪೂರ್ವ ಮಾಂತ್ರಿಕನೆಂದರೆ ಈ ಒಲವು. ಮಾತಿಗಿಳಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಸೂತಕವಾಗಿಬಿಡುವುದೋ ಎಂಬ ಭಯ ಒಲವಿನ ಅನುಯಾಯಿಗಳದ್ದು. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೌನ ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾಗಿ ಜೊತೆಗಾರನಾಗಿಬಿಡಬಲ್ಲದು ಬಯಸಿದಾಗ. ಶಬ್ದಗಳಿಗಂಜುವ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹಾದಿಯೇನೂ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯದ್ದಲ್ಲ. ವಚನಕಾರ ಅಲ್ಲಮ ಪದವನರ್ಪಿಸಬಹುದಲ್ಲದೇ ಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಇದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ. ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಶರಣರಂತೆ, ಒಲವಿನ ಲೋಕದೊಳಗಿನ ಪ್ರೇಮಾರಾಧಾಕರೂ ಕೂಡ ನುಡಿದು ಸೂತಕಿಗಳಾಗದವರೇ ಎಂಬುದು ಘನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. ದುರ್ಯವ,, ಶಬ್ದಸೂತಕವೇ ಇಂದು ನವಯುಗದ ಪ್ರೇಮವನ್ನಾಳುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಮಾತಿಗೂ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ಕೊಲೆ, ಅಪಹರಣ, ವಿಚ್ಛೇದನದಂತಹ ದುರಾಚಾರಗಳು ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಇಂತಹ ಅಪಸವ್ಯಗಳಿಗೆ ಮದ್ದಾಗಬಲ್ಲ ನಿಜದೊಲುಮೆಯ ಸೂತ್ರಗಳು ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆಶ್ರಯಿಸುವುದೊಳಿತು. ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆಯನ್ನೇ ರಸಿಕರ ಎದೆಯೊಳಗಿಳಿಸುವ ಸೋನು ನಿಗಮ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಯಾ ಗೋಶಾಲರ ಜೋಡಿ ಈ ಯುಗಳ ಗೀತೆಗೆ ದನಿಯಾಗಿರುವುದು ಭಾವಾಲಾಪಕ್ಕೆ ಆದ್ರ್ವತೆಯನ್ನೊದಗಿಸಿದೆ. ಇದ ಕಾರಣ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಕಾಲವನ್ನು ಮೀರಿದ ತೇವಾಂಶ ಕವಿತೆಯನ್ನಾಳಿದ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ತಣಿಸದ ಕೊಳವಾಗಿ ಒಲವಿನ ಬನಿಯನ್ನು ಕೇಳುಗರೆದೆಯೊಳಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿ.ಎಂ. ಹನೀಫ್ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಖಲೀಲ್ ಗಿಬ್ರಾನನ ಸಾಲುಗಳಿವು

ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವ ಮುಂಚೆ

ನದಿ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತದಂತೆ!.....

ಆಕೆಯ ಎದುರು ಸುವಿಶಾಲ ಸಾಗರ

ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ

ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಲು

ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ

ನನಗಿಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಕವಿ ಜಯಂತರ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಸರು ಮರೆಸುವಂತಹ ಭಯವೇ. ನದಿಯೊಂದು ಸಾಗರ ಸೇರುವಾಗಿನ ತಲ್ಲಣಗಳಿಗೂ, ಒಲವಿನಾಕೆಯು ಅನುರಾಗದೊಳಗೆ ಒಂದಾಗುವಾಗಿನ ತಹತಹಿಕೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಹದಭರಿತ ಸಮೀಕರಣವಿದೆ. ಒಲುಮೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಎರಕ ಹೊಯ್ಯುವಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳಿಬ್ಬರದೂ ಸಮತಾವಾದ. ಮುಂದುವರೆದು ಗಿಬ್ರಾನ್ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ -

ಎದುರಿಸಲೇಬೇಕು ನದಿ

ಸಮುದ್ರ ಸೇರುವ ಅಪಾಯವನ್ನು

ಆಗ ಮಾತ್ರ ಭಯ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು

ಆಗಲೇ ನದಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು

ಅದು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆ ಆಗುವುದಲ್ಲ

ಸ್ವತಃ ಸಮುದ್ರವೇ ಆಗುವುದು.

ಕವಿ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಕವಿತೆಯ ರಾಗಿಣಿಗೂ ತನ್ನ ಭಯವನ್ನು ಶೂನ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವುದು ಒಂದೇ ದಾರಿ. ಅದು ಒಲವೆಂಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿ ಅನುರಾಗವೆಂಬ ಸಾಗರವೇ ಆಗಿಹೋಗುವುದು. ಇದು ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಅಪರೂಪದ ಕೂಡಲಸಂಗಮ. ಗಿಬ್ರಾನ್ ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಅಪಾಯವೆಂದರೆ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿದ ನಂತರ ಮರಳಿ ಬರಲಾಗದ್ದು. ಇದೊಂದೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಕಾನೂನಿನ ಕಟಕಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ವಿಚ್ಛೇದನದ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ತಾನಾಗಿಯೇ ದೊರೆಯಬಲ್ಲದು. ಒಲವಿನ ರಾಗದಲ್ಲಿನ ಅಪಸ್ವರಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವೊಂದು ಕಾಣಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ಕುವೆಂಪುರವರು ತಮ್ಮ ಅನಿಕೇತನ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಅನಂತ ನೀ ಅನಂತವಾಗು

ಆಗು ಆಗು ಆಗು ಓ ನನ್ನ ಚೇತನ

ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ

ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವ್ಯಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿಯೆಡೆಗಿನ ಅನಂತವಾಗುವಿಕೆಯ ಪ್ರಯಾಣವೂ ಹೌದು; ಇಹದಿಂದ ಪರಾತ್ಪರದೆಡೆಗೆ ತುಡಿಯುವ ಸಂವಹನವೂ ಹೌದು; ಖಂಡತೆಯಿಂದ ಅಖಂಡತೆಯೆಡೆಗಿನ ಸೆಳೆತದ ಪ್ರತಿಮೆಯೂ ಹೌದು. ಏಕತಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವಿಕೆಯೆಂಬ ವಿಸ್ಮೃತಿಯೆಂದು ಎಂದು ಹೀಗಳೆಯಬಹುದು. ಇಂದು ಇದನ್ನೇ ನಂಬಿ ದ್ವಂದ್ವದೊಳಗೇ ತೇಲಾಡಿ ಒಂದಾಗುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಿಗೆ, ಅವಾಂತರಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿಯ ಪರಮಸುಖ ನದಿಯಾಗಿ ಭಯಪಡುವುದಲ್ಲಿ ಸಿಗಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ನಾನೂ ಒಲವಿನ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಸಾಗರವಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ. ಇದು ಕವಿ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಧೀಮಂತ ಕೊಡುಗೆ; ಖಲೀಲ್ ಗಿಬ್ರಾನ್‌ನ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದೆಂದು ತೋರುವ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಮುಂಡಿಗೆ.